

1 Jakie wyróżnia się rodzaje środków?

Środki tymczasowe i zapobiegawcze przewidziane w ustawie o egzekwowaniu i zabezpieczeniu roszczeń cywilnych (Zakon o izvršbi in zavarovanju, ZIZ) obejmują zarządzenia wstępne i tymczasowe.

W ZIZ przewidziano możliwość ustanowienia zabezpieczenia w formie hipoteki na nieruchomości, zastawu na ruchomości i zastawu na udziale kapitałowym jako (długoterminowych) środków zabezpieczających w kontekście przymusowego zabezpieczenia roszczeń. Wierzyciel może złożyć wniosek o zastosowanie środków przymusowego zabezpieczenia roszczeń na takiej samej podstawie jak wniosek o wszczęcie egzekucji, tj. na podstawie tytułu egzekucyjnego, w odróżnieniu od zarządzeń wstępnych i tymczasowych, które są środkami o charakterze tymczasowym i o których wydanie można zwrócić się po spełnieniu opisanych poniżej warunków.

2 Jakie są warunki orzeczenia takich środków?

Zarządzenie wstępne: sąd wydaje zarządzenie wstępne na podstawie orzeczenia sądu krajowego lub innego organu w odniesieniu do roszczenia pieniężnego, które nie podlega jeszcze egzekucji, jeżeli wierzyciel jest w stanie wykazać, że istnieje uzasadnione ryzyko, iż wyegzekwowanie roszczenia będzie w przeciwnym razie niemożliwe lub znacznie utrudnione.

Zarządzenia tymczasowe: ograniczone w czasie środki służące zabezpieczeniu roszczeń, które mają na celu albo utrzymanie istniejącego stanu rzeczy, albo stworzenie nowej, tymczasowej sytuacji, która umożliwi skuteczne wyegzekwowanie roszczeń wierzyciela w późniejszym terminie (zarządzenia o charakterze ochronnym) lub uniknięcie poważnych i szkodliwych skutków oraz zagrożenia przemocą (zarządzenia o charakterze regulacyjnym).

Zgodnie z ZIZ **zarządzenia tymczasowe** można podzielić na **zarządzenia służące zabezpieczeniu roszczeń pieniężnych** oraz **zarządzenia służące zabezpieczeniu roszczeń niepieniężnych**.

Sąd wydaje **zarządzenie tymczasowe służące zabezpieczeniu roszczenia pieniężnego**, jeżeli wierzyciel jest w stanie wykazać prawdopodobieństwo istnienia roszczenia lub powstania roszczenia w stosunku do dłużnika, przy czym w takim przypadku wierzyciel musi wykazać, że z uwagi na prawdopodobne ryzyko zbycia, ukrycia lub wykorzystania składnika majątku w inny sposób przez dłużnika wyegzekwowanie roszczenia będzie niemożliwe lub znacznie utrudnione. Wierzyciel nie jest zobowiązany do udowodnienia, że takie ryzyko istnieje, jeżeli wykaże, iż prawdopodobne jest, że wskutek wydania proponowanego zarządzenia dłużnik poniósłby tylko nieznaczne straty. Uznaje się, że ryzyko zostało wykazane, jeżeli roszczenie ma zostać wyegzekwowane za granicą, chyba że będzie to miało miejsce w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

Sąd wydaje **zarządzenie tymczasowe służące zabezpieczeniu roszczenia niepieniężnego**, jeżeli wierzyciel jest w stanie wykazać prawdopodobieństwo istnienia roszczenia lub powstania roszczenia w stosunku do dłużnika.

Wierzyciel musi również udowodnić spełnienie jednego z następujących warunków wstępnych:

istnieje ryzyko, że egzekucja roszczenia będzie niemożliwa lub znacznie utrudniona;

zarządzenie jest konieczne do zapobieżenia użyciu siły lub uniknięcia wystąpienia nieodwracalnych szkód;

dłużnik nie poniesie bardziej dotkliwych konsekwencji niż wierzyciel, jeżeli w toku postępowania wydane zarządzenie tymczasowe zostanie uznane za bezpodstawne.

2.1 Postępowanie

Zarządzenie wstępne: sąd, który byłby właściwy do przeprowadzenia egzekucji roszczenia będącego przedmiotem wniosku o zabezpieczenie, jest właściwy miejscowo do rozpoznania wniosku o zabezpieczenie roszczenia w drodze zarządzenia wstępnego i do zabezpieczenia roszczenia jako takiego.

Po otrzymaniu wniosku o wydanie zarządzenia wstępnego i zbadaniu warunków jego wydania sąd wydaje postanowienie, w którym określa między innymi kwotę zabezpieczonego roszczenia wraz z odsetkami i kosztami, ustanowione zabezpieczenie oraz okres jego obowiązywania. Okres obowiązywania zarządzenia wstępnego nie może być dłuższy niż 15 dni od daty wystąpienia warunków umożliwiających przeprowadzenie egzekucji.

Jeżeli dopuszczalny okres obowiązywania zarządzenia wstępnego wskazany przez sąd upłynie, zanim postanowienie, na mocy którego zostało ono wydane, stanie się wykonalne, sąd na wniosek wierzyciela przedłuży okres obowiązywania zarządzenia, o ile okoliczności uzasadniające jego wydanie nie uległy zmianie.

Zarządzenie tymczasowe: w przypadku wszczęcia postępowania cywilnego lub innego postępowania sądowego postanowienie wydaje sąd właściwy dla miejsca, w którym ma się odbyć postępowanie. Sądem właściwym do rozpoznawania wniosków o zabezpieczenie roszczenia w drodze zarządzenia tymczasowego złożonych przed wszczęciem postępowania sądowego, w ramach którego sąd rozstrzygałby zgodnie ze szczególną procedurą dla sporów małżeńskich i sporów związanych z odpowiedzialnością rodzicielską, oraz w sprawie zabezpieczenia roszczenia jako takiego jest sąd, który byłby właściwy w takim postępowaniu. Sądem właściwym do rozpoznawania wniosków o zabezpieczenie roszczenia w drodze zarządzenia tymczasowego złożonych przed wszczęciem postępowania sądowego na mocy ustawy o przemocy domowej oraz w sprawie zabezpieczenia roszczenia jako takiego jest sąd, który byłby właściwy w takim postępowaniu. Jeżeli postępowanie cywilne lub inne postępowanie sądowe nie zostało wszczęte, sądem właściwym do rozpoznania wniosku o zabezpieczenie roszczenia w drodze zarządzenia tymczasowego oraz do zabezpieczenia roszczenia jako takiego jest sąd właściwy miejscowo do rozpoznania wniosku o wszczęcie egzekucji.

Z powyższego wynika zatem, że właściwość miejscową sądów do wydawania zarządzeń tymczasowych w tych przypadkach ustala się w odniesieniu do przedmiotu zabezpieczenia roszczenia. Jeżeli przedmiotem zabezpieczenia jest ruchomość, sądem właściwym miejscowo jest sąd właściwy do przeprowadzenia egzekucji na obszarze, w którym znajdują się przedmioty objęte roszczeniem, lub na obszarze, w którym dłużnik ma swoje miejsce stałego lub tymczasowego zamieszkania. Jeżeli przedmiotem zabezpieczenia jest roszczenie pieniężne, zdematerializowany papier wartościowy lub inne prawo własności dłużnika, sądem właściwym miejscowo jest zazwyczaj sąd właściwy dla obszaru, w którym dłużnik ma swoje miejsce stałego zamieszkania siedzibę statutową. Jeżeli przedmiotem zabezpieczenia jest udział w spółce, sądem właściwym miejscowo jest sąd właściwy dla obszaru, w którym znajduje się siedziba statutowa tej spółki. Jeżeli przedmiotem zabezpieczenia jest nieruchomość, sądem właściwym miejscowo jest sąd właściwy dla obszaru, w którym znajduje się ta nieruchomość.

2.2 Najważniejsze warunki

Sąd wydaje **zarządzenie wstępne** na podstawie orzeczenia sądu krajowego lub innego organu w odniesieniu do roszczenia pieniężnego, które nie podlega jeszcze egzekucji, jeżeli wierzyciel jest w stanie wykazać, że istnieje uzasadnione ryzyko, iż wyegzekwowanie roszczenia będzie w przeciwnym razie niemożliwe lub znacznie utrudnione. Uznaje się, że tego rodzaju ryzyko zostało wykazane, jeżeli wniosek o zabezpieczenie roszczenia w drodze zarządzenia wstępnego opiera się na jednym z poniższych dokumentów:

wyroku wydanym w postępowaniu karnym, w którym podtrzymano wniesione przez pokrzywdzonego roszczenie na gruncie prawa rzeczowego,

a w odniesieniu do wyroku złożono wniosek o ponowne rozpoznanie sprawy w postępowaniu karnym;

orzeczenia, na mocy którego roszczenie ma zostać wyegzekwowane za granicą, chyba że będzie to miało miejsce w państwie członkowskim Unii Europejskiej;

orzeczenia w sprawie uznania, od którego wniesiono odwołanie (w takim przypadku sąd może, na wniosek dłużnika, ustanowić warunek zabezpieczenia roszczenia w drodze zarządzenia wstępnego, polegający na zobowiązaniu wierzyciela do ustanowienia zabezpieczenia na pokrycie strat, jakie mógłby ponieść dłużnik wskutek wydania zarządzenia wstępnego);

ugody zawartej przed sądem lub organem administracji, która została zakwestionowana zgodnie z prawem (w takim przypadku sąd może, na wniosek dłużnika, ustanowić warunek zabezpieczenia roszczenia w drodze zarządzenia wstępnego, polegający na zobowiązaniu wierzyciela do ustanowienia zabezpieczenia na pokrycie strat, jakie mógłby ponieść dłużnik wskutek wydania zarządzenia wstępnego);

aktu notarialnego stanowiącego tytuł egzekucyjny dla roszczenia pieniężnego, które nie stało się jeszcze wymagalne.

Sąd zezwala na zabezpieczenie roszczenia w drodze zarządzenia wstępnego w odniesieniu do kwoty zasądzonych zgodnie z prawem świadczeń alimentacyjnych, które nie są jeszcze wymagalne, odszkodowania z tytułu świadczeń alimentacyjnych utraconych wskutek śmierci osoby, na której spoczywał obowiązek alimentacyjny, oraz odszkodowania za szkody spowodowane ograniczeniem aktywności życiowej lub utratą bądź ograniczeniem zdolności do pracy, wyłącznie w odniesieniu do kwot, które staną się wymagalne w ciągu jednego roku.

W takich przypadkach domniemywa się, że ryzyko zostało wykazane, jeżeli wobec danego dłużnika wystąpiono już z roszczeniem o odzyskanie wymagalnej kwoty lub jeżeli złożono już wniosek o przeprowadzenie egzekucji takiej kwoty.

Sąd wydaje **zarządzenie tymczasowe służące zabezpieczeniu roszczenia pieniężnego** pod warunkiem, że: wierzyciel jest w stanie wykazać prawdopodobieństwo istnienia roszczenia lub powstania roszczenia w stosunku do dłużnika oraz wykaze, że z uwagi na prawdopodobne ryzyko zbycia, ukrycia lub wykorzystania składnika majątku w inny sposób przez dłużnika wyegzekwowanie roszczenia będzie niemożliwe lub znacznie utrudnione (ryzyko subiektywne).

Sąd wydaje **zarządzenie tymczasowe służące zabezpieczeniu roszczenia niepieniężnego** pod warunkiem, że: wierzyciel jest w stanie wykazać prawdopodobieństwo istnienia roszczenia lub powstania roszczenia w stosunku do dłużnika oraz wykaze prawdopodobieństwo spełnienia jednego z następujących warunków wstępnych: istnieje ryzyko, że egzekucja roszczenia będzie niemożliwa lub znacznie utrudniona (ryzyko obiektywne), zarządzenie jest konieczne do zapobieżenia użyciu siły lub uniknięcia wystąpienia nieodwracalnych szkód oraz dłużnik nie poniesie bardziej dotkliwych konsekwencji niż wierzyciel, jeżeli w toku postępowania wydane zarządzenie tymczasowe zostanie uznane za bezpodstawne.

W żadnym z tych przypadków (zarządzenia tymczasowe służące zabezpieczeniu roszczenia pieniężnego i zarządzenia tymczasowe służące zabezpieczeniu roszczenia niepieniężnego) wierzyciel nie musi udowadniać istnienia ryzyka, jeżeli uprawdopodobni, że wskutek wydania proponowanego zarządzenia dłużnik poniósłby tylko nieznaczne straty. W obydwu tych przypadkach uznaje się, że ryzyko zostało wykazane, jeżeli roszczenie ma zostać wyegzekwowane za granicą, chyba że będzie to miało miejsce w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

3 Przedmiot i charakter takich środków

3.1 Jakie składniki majątku mogą podlegać takim środkom?

Przedmiotem zarządzenia wstępnego lub zarządzenia tymczasowego może być dowolny składnik majątku dłużnika, np. środki pieniężne zdeponowane na rachunkach bankowych, ruchomości, zarejestrowane pojazdy, nieruchomości i inne prawa majątkowe w zakresie, w jakim nie są to rzeczy wyłączone z egzekucji na mocy prawa lub nie istnieje prawnie ograniczone prawo do przeprowadzania egzekucji z takich rzeczy (np. rzeczy niebędące w obrocie, zasoby mineralne, rzeczy potrzebne dłużnikowi do świadczenia usługi publicznej itp.).

3.2 Jakie skutki mają te środki?

Zarządzenie wstępne: sąd może wydać następujące zarządzenia wstępne: nakaz zajęcia ruchomości i dokonania wpisu zajęcia w rejestrze, jeżeli taki rejestr jest prowadzony; nakaz zajęcia wierzytelności pieniężnych lub roszczeń o wydanie rzeczy; nakaz zajęcia innych praw majątkowych lub praw rzeczowych; nakaz zajęcia wierzytelności pieniężnych na rachunku dłużnika w instytucji płatniczej; dokonanie wpisu zastawu na udziałach wspólnika w spółce w rejestrze spółek lub zastawu na zdematerializowanych papierach wartościowych w centralnym rejestrze zdematerializowanych papierów wartościowych; dokonanie tymczasowego wpisu hipoteki na nieruchomości dłużnika lub na prawie do nieruchomości.

Sąd może wydać zgodę na sprzedaż zajętych ruchomości, jeżeli w przeciwnym wypadku uległyby one zepsuciu lub jeżeli istnieje ryzyko znacznego spadku ich ceny, przy czym sprzedaż zajętych rzeczy przeprowadza się zgodnie z przepisami ZIZ dotyczącymi egzekucji z ruchomości.

Jeżeli sąd dokona zajęcia wierzytelności na mocy zarządzenia wstępnego, może, na wniosek wierzyciela lub dłużnika, zezwolić na przekazanie wierzytelności objętej zakazem wierzycielowi do celów egzekucji, jeżeli istnieje ryzyko, że zwłoka mogłaby doprowadzić do braku możliwości wyegzekwowania roszczenia lub do utraty prawa do wystąpienia z roszczeniem wobec osoby trzeciej.

Kwota uzyskana w wyniku sprzedaży rzeczy lub odzyskania wierzytelności jest przechowywana przez sąd do upływu okresu obowiązywania zarządzenia wstępnego lub do momentu wystąpienia przez wierzyciela z wnioskiem o przeprowadzenie egzekucji, ale nie dłużej niż przez 30 dni od daty powstania możliwości wyegzekwowania roszczenia na drodze prawnej.

Zarządzenie tymczasowe: *zarządzenia tymczasowe służące zabezpieczeniu roszczeń pieniężnych* mogą obejmować wszelkie środki umożliwiające zabezpieczenie roszczenia, które z uwagi na cele, których realizacji służą, mogą mieć czysto ochronny charakter. W ustawie wymieniono następujące przykładowe rodzaje zarządzeń tymczasowych służących zabezpieczeniu roszczeń pieniężnych: nałożenie zakazu swobodnego korzystania z ruchomości oraz zarządzenie przyjęcia takiej ruchomości na przechowanie; nałożenie na dłużnika zakazu przeniesienia prawa własności do nieruchomości lub praw rzeczowych do nieruchomości zarejestrowanych na jego nazwisko lub ustanowienia hipoteki na takiej nieruchomości oraz dokonanie wpisu takiego zakazu w rejestrze nieruchomości; nałożenie na dłużnika zakazu zaspokajania roszczeń lub przekazywania składników majątku dłużnikowi, a także zakazu przyjmowania rzeczy, odzyskiwania wierzytelności i swobodnego korzystania z nich przez dłużnika; nakazanie organizacji realizującej transakcje płatnicze odmowy realizacji na polecenie dłużnika wypłaty z rachunku dłużnika kwoty pieniężnej objętej zarządzeniem wstępnym na rzecz dłużnika lub innej osoby. *Zarządzenia tymczasowe służące zabezpieczeniu roszczeń niepieniężnych* mogą również obejmować wszelkie środki umożliwiające zabezpieczenie roszczenia, które z uwagi na cele, których realizacji służą, mogą mieć charakter ochronny lub regulacyjny. W ustawie wymieniono następujące przykładowe rodzaje zarządzeń tymczasowych służących zabezpieczeniu roszczeń niepieniężnych: nałożenie zakazu przeniesienia prawa do ruchomości będącej przedmiotem roszczenia oraz nałożenie zakazu ustanowienia zastawu na takiej ruchomości, a także zarządzenie przyjęcia takiej ruchomości na przechowanie; nałożenie na dłużnika zakazu przeniesienia prawa własności do nieruchomości będącej przedmiotem roszczenia lub ustanowienia hipoteki na takiej nieruchomości i dokonanie wpisu takiego zakazu w rejestrze nieruchomości; nałożenie na dłużnika zakazu podejmowania jakichkolwiek działań, które

mogłyby wyrządzić szkodę wierzycielowi, lub zakazanie mu dokonywania jakichkolwiek zmian w składnikach majątku będących przedmiotem roszczenia oraz nałożenie na niego grzywny w razie naruszenia takiego zakazu; nałożenie na dłużnika dłużnika zakazu przekazywania temu drugiemu składników majątku będących przedmiotem roszczenia; wypłata odszkodowania pracownikowi za utracone wynagrodzenie w trakcie prowadzenia sporu w sprawie zgodności z prawem decyzji o rozwiązaniu z nim stosunku pracy, jeżeli takie odszkodowanie jest konieczne w celu zapewnienia środków utrzymania temu pracownikowi i osobom, do których utrzymania jest on zobowiązany na mocy obowiązujących przepisów.

Jeżeli postanowienie w sprawie zarządzenia tymczasowego zostało wydane w postępowaniu cywilnym lub innym postępowaniu sądowym, wówczas ma ono skutek klauzuli wykonalności; pozwala ono na ingerencję wyłącznie w sferę interesów dłużnika, nie zaś w sferę interesów jakiejkolwiek osoby trzeciej.

Wydanie zarządzenia tymczasowego nie skutkuje zatem ustanowieniem zastawu na rzeczy, która ma zostać zabezpieczona.

Podobnie w sytuacji, gdy na mocy zarządzenia tymczasowego na dłużnika nałożono zakaz swobodnego korzystania z rzeczy, która ma zostać zabezpieczona, zakaz taki nie uniemożliwia podjęcia interwencji prawnej względem takiej rzeczy przez inną osobę (np. w postępowaniu egzekucyjnym).

Jedynym skutkiem niezastosowania się przez dłużnika do treści takiego zarządzenia tymczasowego jest przyznanie wierzycielowi prawa do zakwestionowania czynności prawnych, które wyrządziły mu szkodę, zgodnie z przepisami ogólnymi prawa zobowiązań. Osoby nabywające składniki majątku, którymi dłużnik nie może swobodnie dysponować, są w takim przypadku objęte ochroną, o ile nabyły takie składniki majątku w dobrej wierze (nie wiedziały i nie mogły wiedzieć, że działanie takie wyrządziło szkodę wierzycielowi). Jeżeli nabywca danego składnika majątku nie wszedł w jego posiadanie w dobrej wierze, dana czynność prawna przestaje mieć skutek prawny wyłącznie w odniesieniu do wierzyciela (powoda) w zakresie, w jakim jest to konieczne do zwrotu należnych mu wierzytelności.

Jeżeli dłużnik nie zastosuje się do zarządzenia tymczasowego, może zostać również pociągnięty do odpowiedzialności karnej z tytułu naruszenia praw osoby trzeciej. Sąd właściwy do przeprowadzenia egzekucji może również nałożyć grzywnę na dłużnika, który nie zastosuje się do zarządzenia tymczasowego, podczas gdy dłużnik ma prawo dochodzić od wierzyciela odszkodowania z tytułu szkód, jakich doznał wskutek wydania zarządzenia tymczasowego, które było bezpodstawne lub do którego wierzyciel nie był uprawniony.

Zarządzenie tymczasowe może również polegać na nałożeniu zakazu realizowania płatności na rzecz dłużnika dłużnika (np. banku); w takim przypadku wspomniany zakaz wchodzi w życie w momencie jego doręczenia dłużnikowi dłużnika. Po otrzymaniu zakazu ten ostatni nie może skutecznie wywiązać się ze zobowiązań wobec dłużnika i może również zostać zobowiązany do zapłaty odszkodowania na rzecz wierzyciela. W postępowaniu o wydanie zarządzenia tymczasowego bank może ujawnić informacje na temat istnienia i liczby rachunków transakcji finansowych lub innych zaciągniętych przez dłużnika wierzytelności wyłącznie na wniosek sądu; natomiast informacje na temat aktualnych numerów rachunków osób prawnych oraz tego, czy rachunki te zostały zamrożone, są udostępniane publicznie na stronach internetowych Agencji ds. Publicznych Rejestrów Prawnych i Powiązanych Usług Republiki Słowenii (Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve).

3.3 Jak długo obowiązują takie środki?

W postanowieniu w sprawie *zarządzenia wstępnego sąd określa między innymi* kwotę zabezpieczonego roszczenia wraz z odsetkami i kosztami, zastosowane zabezpieczenie oraz **okres jego obowiązywania**, przy czym *nie może on być dłuższy niż 15 dni od daty wystąpienia warunków umożliwiających przeprowadzenie egzekucji*.

Okres ważności *zarządzenia tymczasowego* nie został określony w obowiązujących przepisach; długość takiego okresu wyznacza sąd w postanowieniu o wydaniu zarządzenia tymczasowego. Jeżeli zarządzenie zostało wydane przed wytoczeniem powództwa lub przed wszczęciem innego postępowania lub jeżeli zostało ono wydane w celu zabezpieczenia roszczenia, które jeszcze nie powstało, sąd wyznacza wierzycielowi termin na wszczęcie odpowiedniego postępowania lub wytoczenie powództwa. Jeżeli wierzyciel nie wytoczy powództwa ani nie doprowadzi do wszczęcia postępowania przed upływem tego terminu, sąd wstrzyma postępowanie. Zarządzenia tymczasowe mogą pozostać w mocy po opublikowaniu orzeczenia sądowego, w odniesieniu do którego zostały wydane.

4 Czy istnieje możliwość odwołania od takiego środka?

Dłużnik może wnieść zażalenie na postanowienie w sprawie zarządzenia wstępnego lub na postanowienie w sprawie zarządzenia tymczasowego w terminie ośmiu dni od daty doręczenia takiego postanowienia. Zażalenie należy wnieść do sądu, który wydał postanowienie w sprawie zarządzenia wstępnego lub zarządzenia tymczasowego; ten sam sąd rozpoznaje następnie wniesione zażalenie.

Dłużnik lub wierzyciel może zaskarżyć postanowienie sądu w sprawie zażalenia oraz postanowienie o odrzuceniu wniosku o wydanie zarządzenia tymczasowego do sądu, który wydał takie postanowienie, w terminie ośmiu dni od daty doręczenia takiego postanowienia. Odwołanie rozpoznaje sąd drugiej instancji. Co do zasady zażalenie i odwołanie nie skutkują wstrzymaniem biegu postępowania.

Powiązane strony

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

<https://www.uradni-list.si/>

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<http://www.sodisce.si/>

<http://www.ajpes.si/>

Ostatnia aktualizacja: 09/01/2020

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.